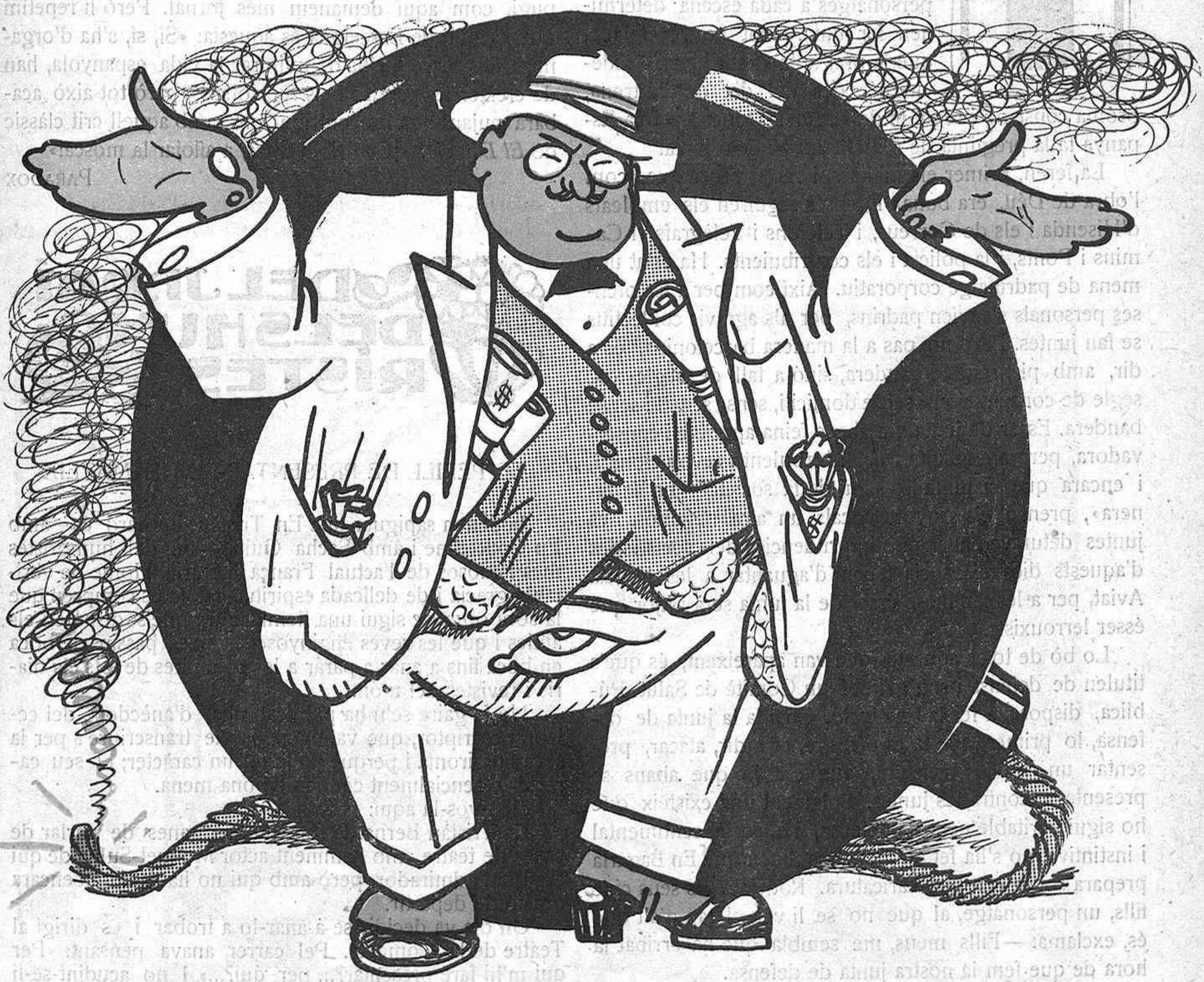

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2007 : Any XXXIX 10 cèntims — Atrassats: 20 BARCELONA, 15 DE JUNY DE 1917

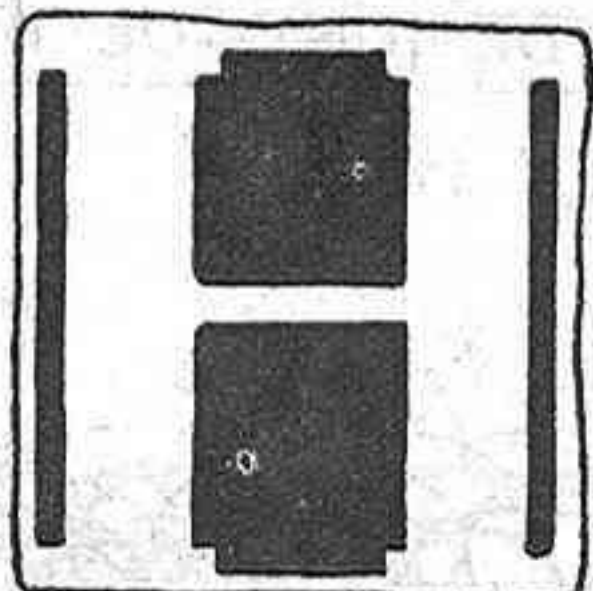

ARA ÉS L'HORA, SEGADORS!

— Es veritat, ara seria l'hora, si no que'ls anys me comencen a pesar.

FEM JUNTA

I ha una obra d'En Guimerà, ens sembla que *Mossèn Janot*, on uns personatges a cada escena determinen fer junta. Tant ho repeteixen, que la pregunta «Fem junta?» esdevingué, des del dia de l'estrena, broma constant; pregunta de «timo». Doncs ara tota Espanya fa la pregunta de *Mossèn Janot*: Fem junta?

La feren, primer els militars, i varen veure que, com l'obra de Déu, era bona. Després seguiren els empleats d'Hisenda i els de Correus, i Telèfons i Telègrafs, i Camins i Ponts, i la policia i els contribuents. Ha estat una mena de padrinatge corporatiu. Així com per a les ofenses personals s'envien padrins, per als agravis col·lectius se fan juntes. Però no pas a la manera barcelonina, és a dir, amb pis, segell i bandera, sinó a tall de segle XIX, segle de conspiracions: sense domicili, sense segell i sense bandera. Esser de junta era abans feina apacible i conservadora, però ara resulta treball turbulent i revolucionari, i encara que la junta ho sigui de la societat «La fartanera», prenen els senyors vocals un aire neguitós. Les juntes deturaven abans les imprudències dels socis i des d'aquests dies els socis tenen d'aguantar a les juntes. Aviat, per a les famílies, ésser de la junta serà pitjor que ésser lerrouxista.

Lo bò de totes aquestes que van apareixent, és que's titulen de defensa i són gairebé un Comitè de Salut Pública, disposat a fer la revolució. Creada la junta de defensa, lo primer que fa és ofendre, és a dir, atacar, presentar un vot de censura, que era lo que abans se presentava contra les juntes. Solament una existeix que ho sigui veritablement de defensa, i aquesta, sentimental i instintiva, no s'ha fet pública. Ens diuen que En Bagaría prepara sobre ella una caricatura. Rodejat dels seus cinc fills, un personatge, al que no se li veu el cap d'alt que és, exclama: —Fills meus, me sembla que ha arribat la hora de que fem la nostra junta de defensa.

*
**

Però, com és possible que a Barcelona no hagin arribat a l'ànima de la ciutat les inquietuts produïdes per les

Juntes de Defensa?—ens pregunta un viatger madrileny. Nosaltres li responem senzillament:

—Aquí s'ha pensat que un moviment de nòmnes no podia interessar gaire. L'oficinista, el funcionari exigeixen ara la regularització dels ascensos i de les pagues i vostè creu que això pot interessar al botiguer del Born, al magatzemista de l'Aixamplis, al paleta de Sans, al mariner de la Barceloneta, a l'aprestador, al cilindraire, de Sant Martí? A lo més diràn: «tenen raó», però afegiràn: «més ne tenim nosaltres i si no paguem la contribució ens la doblen, si exigim més jornal ens persegueixen, si ens reunim en Juntes de Defensa ens empresonen.»

—A Madrid un sent més el conflicte que a Barcelona —ens repeteix el viatger. I nosaltres li reconeixem que sí, perquè a Madrid tot és nòmina i deuen demanar que pugi, com aquí demanem més jornal. Però li repetim que l'actitut de Barcelona és aquesta: «Sí, sí, s'ha d'organitzar els serveis, s'ha de millorar la vida espanyola, han de créixer les pagues dels funcionaris, però tot això acabarà pujant-nos les contribucions, amb aquell crit clàssic de *El Diluvio*: «¡Contribuyentes, a aflojar la mosca!»

PARADOX

EL PERILL DE PRESENTAR-SE UN MATEIX

Ja deuen sapiguer que En Tristàn Bernard és—amb En Courteline i amb Sacha Guitry—un del humoristes més famosos de l'actual França literaria. Home de veritable gracia i de delicada espiritualitat, ja es comprèn que la seva *causerie* sigui una lleminadura que's disputen els amics i que les seves enginyoses facecies passin de boca en boca fins a anar a parar a les columnes de tots els diaris i revistes del món.

No fa gaire se'n ha publicat una, d'anècdota, del celebrat escriptor, que val la pena de transcriure's per la seva fina ironia i perquè pinta tot un caràcter; el seu caràcter essencialment còmic de bona mena.

Heu-vos-la aquí:

En Tristàn Bernard tenia moltes ganes de parlar de coses de teatre amb l'eminent actor Mounet-Sully, de qui era gran admirador, però amb qui no havia tingut encara ocasió de departir.

Un dia va decidir-se a anar-lo a trobar i es dirigí al Teatre de la Comedia. Pel carrer anava pensant: «Per qui m'hi faré presentar?... per qui?...» I no acudint-se-li ningú que fós de la seva confiança, acabà per dir-se: «Bah, bah!... m'hi presentaré jo mateix.»

Entra al teatre, se fica a l'escenari; pregunta pel *camerino* d'En Mounet Sully; li diuen «al cap d'avall d'aqueix corredor»; se'n hi va i al trobar-se amb la porta tancada, truca tímidament amb les puntes dels dits.

—Ja pot passar, ja!— diu una veu des de dintre.

Ell pitja dèbilment la porta i es troba davant d'un venerable actor que s'estava pintant la cara davant del mirall.

L'escriptor humorista pensa «ha arribat l'hora de presentar-me jo mateix», i fent una lleugera inclinació de cap exclama:

—Tristàn Bernard!...

Aleshores En Mounet-Sully, deturant el llapiç vermell amb que s'estava pintant les galtes, es gira i contesta amb la més gran naturalitat:

—Se deu equivocar, senyor... Un servidor no l'és En Tristàn Bernard!...

—Ai, dispensi!... Em dec haver errat de portal!...

En Tristàn Bernard va tocar el dós desbaratat, i es conta que aquestes foren les úniques paraules que tingué en tota sa vida amb el cèlebre comediant.

RUY BLAS

Un diàleg cullit al vol en la «Sala Mozart».

—¿Però tu creus que el violí és de alguna utilitat pràctica en la vida?

—Sí, home. Fixa't en el cap de la major part dels violi-nistes, i veuràs que serveix per a impedir la caiguda del cabell.

El glosador errant

Se reuniren els editors i els amics de l'art del llibre, per a resoldre una serie de problemes. Un pretext per a agradables converses i uns àgaps encara més gustosos.

Entre mig dels editors varem veure an En «Xenius», passejant la seva calmosa adipositat d'amo de «bistrau».

Serà també secretari remunerat de l'assemblea? La futura societat editora de la «Lliga» l'havia nomenat ja representant seu amb honoraris? O bé no havia volgut que tampoc passés l'olleta editorial sense tastar-la?

Un amic ens va treure de dubtes.

—Saben a què ha vingut el glosador?

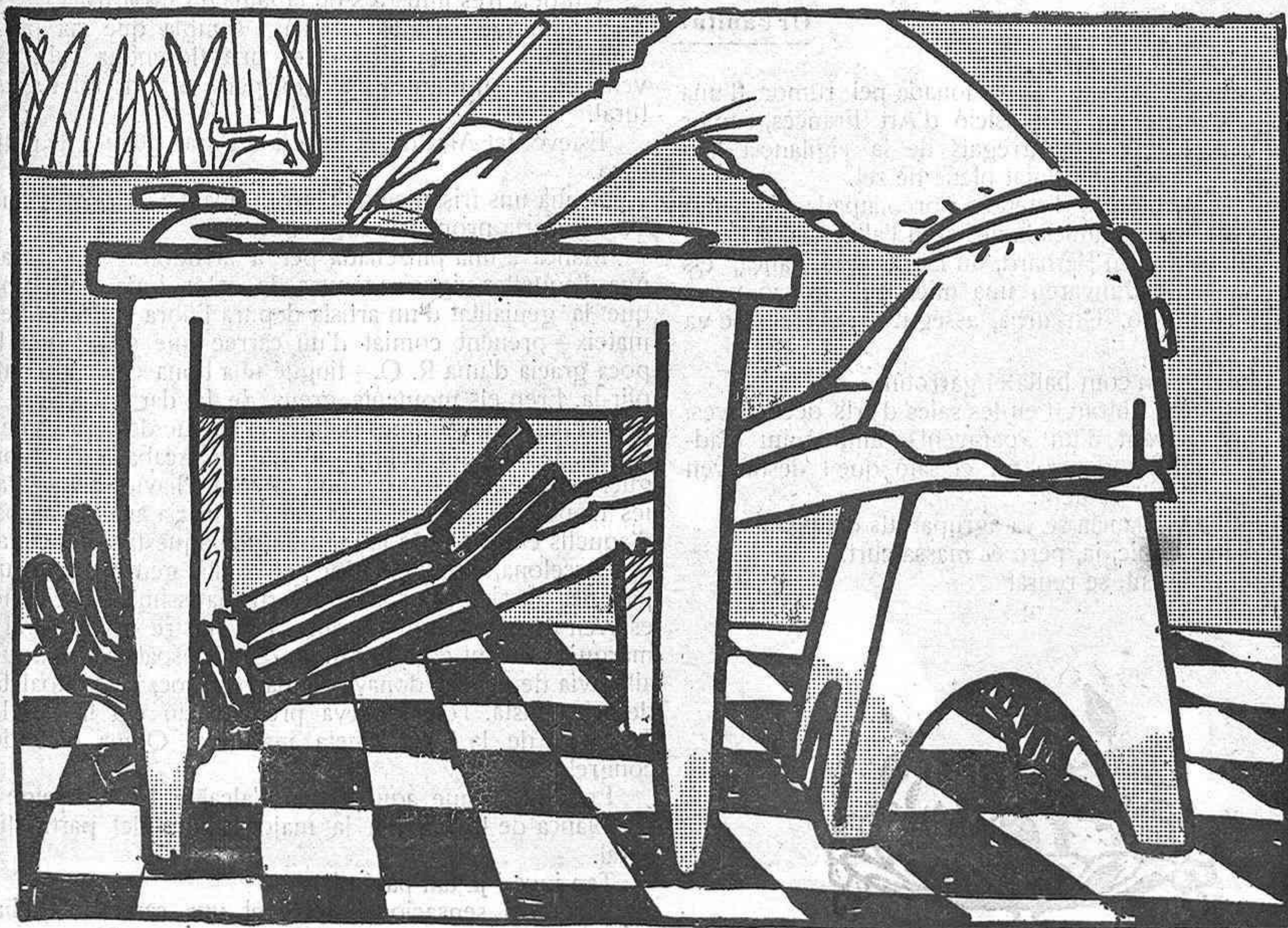
—Es difícil arribar al fons de les seves intencions.

—Doncs són ben senzilles. Ha vingut a veure si entre tots els editors d'Espanya en troba un per a el glosari...

—El glosari errant.

—I no n'ha pogut enganxar ni un.

En veritat us diré que abans passarà un camell pel

TENORIADA

—«Cual gritan estos malditos!...»

forat d'una agulla que entrarà el glosari en una casa editorial.

El gran Sánchez

Hem de plànyer la crisi per una sola causa, per desaparèixer aquest Sánchez màxim, alcaloide dels Sánchez, que tot just arribat se'n va, governador llampec.

Tenim la seguretat absoluta que hauria resolt tots els problemes amb una clarividència meravellosa. Cap governador com ell havia simplificat les coses, reduint els conflictes a fórmules pràctiques, i comprès més promptament les qüestions que ell.

Exemple:

Va reunir immediatament als patrons del ram de l'aigua:

—Yo, señores, vengo dispuesto a resolver la huelga que he estudiado y meditado. Una pregunta.

Els fabricants, contents, paren l'orella.

—*Los aprestadores son los que proporcionan las primeras materias a las fábricas?*

Els fabricants, esverats cridaren un no! unànim. Un d'ells, més decidit aclarí la pregunta.

—Miri, senyor governador, els aprestadors són, com li diré jo? com unes grans planxadores.

—*Entendido.*

L'ex governador, va veure les planxes com si les tingués al davant, A l'endemà, la crisi! Se podria escriure: «Quan apareixen les planxes dels aprestadors els governadors dimiteixen»...

Urbanitat

Amb motiu de l'alarma ocasionada pel rumor d'una salvatjada comesa en l'Exposició d'Art Francès, rumor sortosament fals, els encarregats de la vigilància han mostrat la seva bona voluntat plena de zel.

¿Qui pot dubtar de l'atenció i preocupada vigilància de l'Exposició? Uns amics la visitaren l'altre dia. A l'arribar a l'estatueta d'En Bernard, un faune que dança, els nostres amics s'allunyaren una mica del bronzo per a ajustar l'admiració. Un urbà, assegut en el recó se va aixecar:

—Mirin, mirin com balla el garrotín.

Descendiren. Entraren en les sales d'arts decoratives. Conversaren davant d'un «paravent», amb ànim d'adquirir-lo, exquisit com era. En el saló que'l destinaven entonaria meravellosament.

L'urbà de vigilància se va agrupar als dialogants:

—Sí, ja és bonic, ja, però és massa curt.

I orgullosament, se retirà!

s inflat com un paó, però sense ésser tan brillant.

Orador fàcil, però no tant que pugui dir-se que sab parlar.

Elegant, però amb cert regust de provincianisme molt a tò amb les veleitats d'un salta taulells.

Tan jove i ja fill de son pare, i Marquès.

Trànsfuga del republicanisme, arribat al partit lliberal en el que ha estat molt a gust fins ara, en que li raca no ésser conservador.

Pendonista acreditat que fa molta patxoca a les noies casadores de les barriades extremes, Gràcia, la de la banda montanyenca i la Barceloneta marinera.

Un dels tres infusoris de la falla d'En Bartrina.

Home que parla el castellà i sembla que sia per a agraviar-lo. Podria això ésser una florentina subtilitat venenosa si ell tingués intenció, però és un noi tot natural.

Estevet fet Alcalde, la vara li era gran de més de mitja cana.

Sentia uns frisaments delitosos anant a les processons. Té una certa propensió als pendons.

Mancava una pinzellada per a arrodonir son retrat; una d'aquelles vigoríes tènues de color i de línia amb que la genialitat d'un artista depura l'obra perfecta i ell mateix—prenent comiat d'un càrrec que ocupà per la poca gràcia d'una R. O.—tingué una bona cura d'acomplir-la. Eren els moments greus de la darrera crisi. La preocupació dels homes polítics—i àdhuc dels que tenen la sort de no ésser polítics—era gran. Acabava de saber-se la constitució del nou govern, s'havien aquarterat les tropes, se deia si a la nit hi hauria avalots serios, d'aquells en que hi té la mà trencada aquesta dolça ciutat de Barcelona, el governador i el capità general preocupats per tot això i per la seva particularíssima situació, no estaven de massa bon humor... i el nostre noi, natural i marquès, davant d'un mirall, en son despatx oficial que ai! havia de deixar, donava els darrers tocs a sa toaleta de pendonista. Tota la seva preocupació era fixa en la processó de la Barceloneta marinera! Quina olor de congre!

Era aquest, que aquí veuen l'alcalde fet a imatge i semblança de l'Alba i a la major glòria del partit lliberal.

Tan jove i ja tan patúm!

Una crisi sensacional, tot fent una carambola, l'ha mort.

R. I. P.

Per a in eternum? Amén!

- Naturalment que me n'havia d'anar de bigotís! .. Qualsevol s'hi aguanta amb aquesta posició!..

Coses del Marquès d'Olesa... sa "el orgulloso"

«Gracies a Déu!» com diria Mister *Edward Dato*, que, per lo vist, tot ho confia a la divina providencia. Sí, gracies a qui sigui, però de totes maneres gracies o *mercès* siguin donades. Ja no patim al ridícol *Marquès de Olesa*, l'ídol del Llapissera municipal, el gran Llopis, *correspondiente* de la Reial Academia de la Llengua. Per fi, aquesta cataplasma que no ens ha servit més que per a fer discursos a l'engròs y presumir *un cuerpo gentil* per les processons de Corpus, ja no és el primer magistrat de Barcelona, com es deia ell solemniament, cerimiosament.

Del pas d'En Rius i Rius per l'alcaldia, candidat a marit, segons es diu, de trescentes i pico de noies de la *arastrugracia*, que diria una veïna de casa, només se'n pot senyalar una serie de fets ridícols; però entre ells, mereix passar a l'història el que anem a relatar.

Un jove i conegut advocat de Barcelona, ex-president de la «Unió Catalanista» per més senyes, anant un dia a l'Alcaldia a presentar una comissió, confiant amb l'antiga amistat de l'*alcalde niño de su papá*, com li diu una amiga andaluça molt ocurrent.

I el jove advocat, antic company del *fenecido* batlle, començà així la conversa:

—Hola, Rius! Venia a presentar-vos aquests amics...

—Li adverteixo—interrompé majestàticament el Marquès d'Olesa—que vostè està ara parlant amb el primer magistrat de Barcelona, el Marquès d'Olérdola.

—Home, *dispenseu!*... Jo em pensava...

I al sentir aquest inofensiu i amical «*dispenseu*», el gran Dos Rius, apretà un botó, comparegué un agutzil i feu expulsar del despaig de l'alcaldia a la comissió que li presentava un antic company d'estudis i de causa, el qual, ignocentment, s'atreví a tractar de vos al despreocupat trànsfuga del nacionalisme republicà.

Poc temps després, el batlle de xistosíssima memoria, pronunciava quell discurs del «Mundial Palace» que l'acabà dient:

—No em dieu Marquès d'Olérdola; digueu-me, senzillament, En Manel Rius.

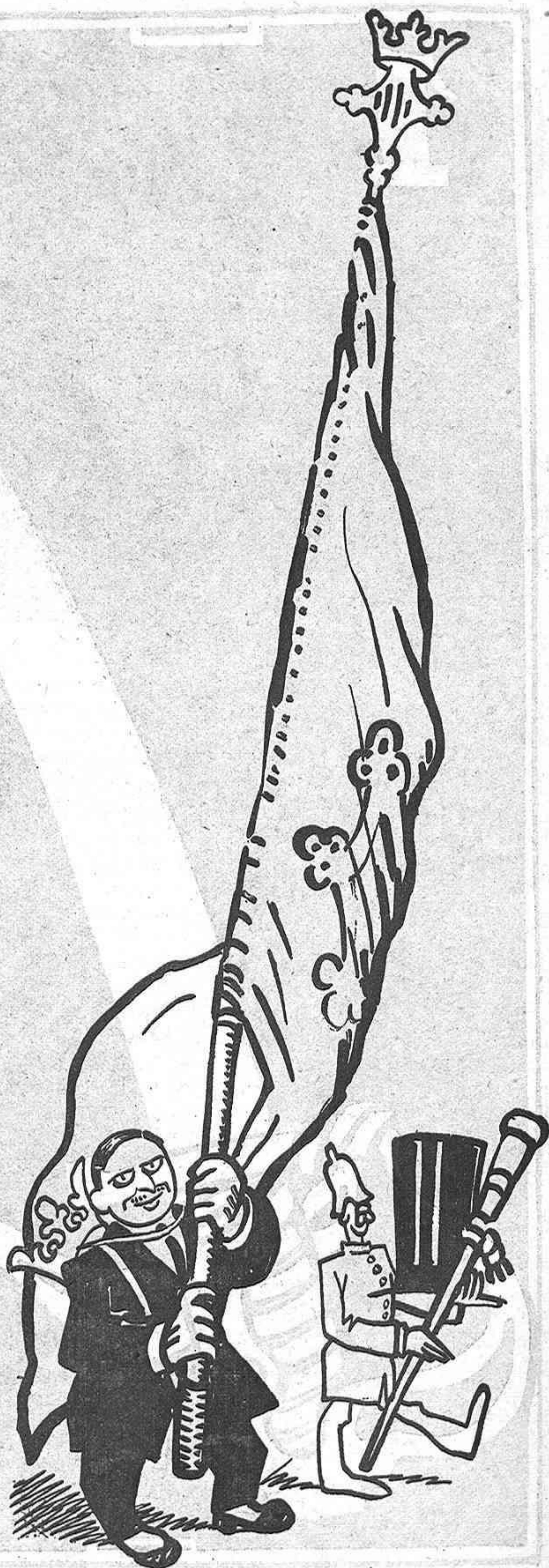
Paveria, només que paveria! Paveria el seu republicanisme d'ahir; paveria el seu monarquisme d'avui; paveria els radicalismes del passat; paveria la fè religiosa del present.

Exhibició, només que exhibició! Com s'ho farà, ara, no poguent fer discursos ni lluir a les processons?

Nosaltres dediquem el següent epitafi a la seva mort... municipal.

«Aquí yace un marquesito
que fué infiel nacionalista,
pues mirando a la alcaldía,
se hizo, el *noi*, romanonista.
Y presumió tanto i tanto
y fué tan empalagoso
que le decía la gente:

«el de... Olesa, el orgulloso.»

PENÚLTIM REDOLÍ DE L'AUCA D'EN RIUS

«Li carreguen un pendó
per anà a la processó.»

TENU

PAPERAM

LLIBRE DE LES DONZELLES, per Joan Arús.—En Joan Arús, el jove poeta sabadellenc acaba de obsequiar-nos amb un exemplar del nou volum de composicions íntimes que ha publicat recentment amb el títol de *Libre de les donzelles*.

D'un any a l'altre es va veient com l'autor es va refinant i madurant. És refina per lo que toca a la forma, que cada dia va essent més polida i al ensem més gràfica i més natural; i es madura i es va fent consistent per lo que's refereix als conceptes i als pensaments, que són ara molt més sucosos i transcendents.

Per a que'ls nostres llegidors puguin jutjar per ells mateixos, aquí van, espigolades al etzar, tres de les composicions del llibre:

La bellesa creixent del teu còs,
és la fruita que's torna madura
dins la pau benaurada del clos
que el daler d'abastar-la detura.

No ets la dòna madura i cabal,
conscient de la propia bellesa,
que llegeix en l'esguard sensual
i pressent l'amorosa escomesa.

Ni una sombra de tèrbol pensar
neguiteja ta vida tranquil
i no veus si defòra el llindar
un esguard cobdiciós et vigila.

Ai, l'esguard de lascivia lluent!
Ai, la boca que espera amb desficia
que la tanca s'obris un moment
per gustar la teva aspra delícia!

Mes d'això tu no n'ets a l'abast
i ni el goig de saber-te ignocenta
t'és donat de gaudir, que el contrast
no percebs, puix al mal ets absent.

Temtació dels sentits és ton còs
com la fruita que l'arbre fa tèrçer
i sols tu, benaurada en ton clos,
desconeixes la llei de ta força.

Perquè ets petita com una viola
i elles són com les roses cimbrejants,
riuen de tu i et deixen sola
les amigues, que es vanten d'ésser grans.

No t'inquietis d'ésser més menuda,
que això és prop d'elles el teu dò més grat:
quan la llur gracia ja serà perduda
tu seràs bella del suprem esclat.

Si veu l'infant, la donzella
—ella qui adés era infant—
d'un gest revolt l'agavella,
jocunda, i acariciant.

Oh, concordancia divina
que mostra, en un temps donat,
un deix de gracia infantina
i un poc de maternitat.

De la mostra se'n desprèn que aqueix delicat poeta que's diu Joan Arús, jove com és, sembla haver-se encarrilat definitivament, trobant, naturalment, sense violències ni dubtes de cap mena, el veritable camí que mena a l'obra ben sana, ben fruitosa i ben durable.

ÚLTIM REDOLÍ DE L'AUCA D'EN RIUS

«De cap al sac del drapaire
païrà a no trigar gaire.»

EL CLAM ROIG, per Carles Grando.—Poema dels nous temps barbres ho subtitula l'autor; però, ben mirat no és pas un poema a la manera que exigeixen els cànons acadèmics aqueix aplec de valentes composicions del distingit versaire rossellonès; puix si realment un mateix ideal de redempció i un ideal patriòtic bateguen per les planes del llibre, li manca al conjunt, per a considerar-se'l poema, una completa unitat i una acció epissòdica o un pensament concret que'l lligui amb la deguda espiritualitat. Això no obstant, els versos, ben espontanis i molt personals, se llegeixen amb delectació, amés de que la generosa idea que'ls anima, un clam constant i enèrgic a favor de la llibertat dels pobles, ja predisposa a favor del llibre; un llibre simpàtic que vé *avalat* amb un petit pròleg del nostre Apeles Mestres.

LA REVISTA QUINCENAL.—Acaba de sortir a llum el número 10 d'aqueixa interessant revista al·liadòfila que's publica simultàniament a París, Madrid i Barcelona.

EXPOSICIÓN.—Follet que conté íntegra l'exposició que ha elevat la Companyia de Carrils de M. Z. i A. al President del Consell, intentant justificar la necessitat de substituir per noves tarifes especials, amb preus inferiors als màxims legals, altres vigents que tenen preus excessivament reduïts.

PROTESTA.—Altre follet de la mateixa Companyia de carrils en el qual s'hi llegeix la protesta que aquella envià al Ministre de Foment amb motiu de la publicació del reial decret imposant a les Companyies carrilaires l'aplicació de una tarifa reduïda per al transport de taronges en totes les seves línies.

QUADROS VALENCIANS.—Un recull dels millors treballs literaris del distingit escriptor i musicògraf valencià Eduart L. Chavarri. El publica la revista «Lectura Popular» (Biblioteca d'autors catalans).

SEPT SCIENCIES

GLOSA SENTIMENTAL

DEDICADA AL MAI PROU FLORAT BOTIGUER DE RIBERA SENYOR ESTEVE

Ai, Esteve!... Ai, Estevet!...
Ai, Senyô Esteve de l'ànima!...
Beneït sigui aquell jorn
que vas anà amb *la de casa*
a esbargir-te legalment
a la Muntanya Pelada.

Beneït el garrofer
de les branques desmaiades
que serví de *pabelló*
per al teu amorós tàlem,

Beneït aquell traguè
amb que van obsequiar-te,
i mil voltes beneït
«L'airet de la matinada».
Sense aquell esbargiment
que tan les sangs va escalfar-te,
¿què fóra, avui, Barcelona?
¿què seria de nosaltres?
Tu vares trobà *espaiosa*
a la senyora Tomasa
i de resultes d'allò
Barcelona està espaiada.

Sense aquell esbargiment
que va acabà amb *clatellada*
i sense aquella guardiola
del final del segon acte
no existirien avui
el Port famós, ni l'*Ensanche*,
ni l'Hospital de Sant Pau,
ni l'Orfeó, ni «El Barato»,
ni el Comitè de Defensa,
ni les basses subterrànies,
ni la Mancomunitat,
ni la Red Inter-Urbana,
ni el Palau del mal de pedra
que hi ha allà al Passeig de Gràcia.

Com han canviat els temps
d'aquell *entonces* amb ara!
Tu, al «Jardí del General»
'naves a fê el prometatge;
ara hi anem al «Turó»,
al «Parque Güell», i a Les Planes,
al *cine*, i a cals Marquesos
d'Alella o de Hijosa de Alava.

Tu anaves amb *fayetón*
a Sant Cugat a casar-te;
ara ens casem a càl Bisbe,
que pagant Sant Pere canta;
No hi anem amb *fayetón*
ni tampoc amb cap tartana,
que hi anem amb «H. P»
guarnit amb flors i llaçades.

Diuen que tu et vas *locâ*
quan vas pintar la fatxada,
que et semblava, tot allò,
més que un gasto, una disbauixa.
Ai, vegessis, Senyô Esteve,
avui el *Forn se Sant Jaume*,
o la botiga d'En Llibre,
o els decorats de l'Alarma!

Allavors tu tenies
per única propaganda
un viatjant argent-viu
que seguia quatre places.
Vegessis ara els diners
que costa l'anunciar-se;
aquests llums esperitats
que s'encenen i s'apaguen,
els números de *L'Esfera*,
les planes de *La Vanguardia*.

Ai, Esteve!... Ai, Estevet!...
Ai, Senyô Esteve de l'ànima!...
ja ha fet bé el gran Rusiñol

de glorificar-te amb l'*Auca*;
sense el teu crèdit famós,
sense la teva constància,
sense la teva honradesa...
a la mida de la cana,
avui no seriem res;
ja'ns haurien tret del mapa;
ja no tindriem l'orgull
de lluï, entre altres cosaces:
la *peixera del Liceo*,
el *Ropero de Santa Ana*,
el *Círcol de Caçadors*
l'*Ecuestre*, la Rabassada,
el Centre de Dependents,
les canyeries de l'aigua,
els Caputxins de Pompeia
i la Família Sagrada.

Ai, Esteve!... Ai, Estevet!
Ai, Senyô Esteve de l'ànima!...
Tu has estat el ferm puntal,
tu has estat la socolada;
tu has esdevingut gloriós
i tu et mereixes estatua.
Tu et mereixes monument
a la Via Layetana;
i si no te li hem alçat
els senyors Esteves d'ara,
és perquè som en un temps
que ja a ningú se li alça
i perquè creiem que el teu
fóra, allí, un embuç pel tràfec,
pel tràfec comercial,
la riquesa del *mañana*.
Tu, que comprens tot això,
ja ens perdonaràs la falta.

A LA BONA MEMORIA DEL SENYOR ESTEVE
ESCRIGUÉ AQUESTA GLOSA SENTIMENTAL
UN BOTIGUER D'ARA

ALS CARTERISTES DE BARCELONA

Carteristes: No teniu consciència. Tal com vos ho dic. No teniu consciència. El Glosador vos demanava, amb mots triats i amb tota cortesia, que vos quedessiu els bitllets que li vareu pendre de la butxaca i que li tornessiu la cartera, que no vos havia de servir de res, i ni vos heu dignat contestar-li.

Això és de mal educat, carteristes. Sou uns bruts. Vos perdem el respecte. No sou dignes de figurar en cap novela picaresca de la ciutat de Barcelona. Sou llestos, teniu bo-

nes mans, teniu cultura del vostre ofici, però no teniu civilització. Sou lo pitjor que pot ésser el lladre: sou ases i no sabeu frequentar. No tindreu mai cap càrrec públic i quan vos portin a la presó sempre sereu de la tarregada.

A dintre de la cartera hi havia documents que ja podíeu comprendre que an el Glosador podien servir-li i a vosaltres no. Sou analfabesties i un carterista analfabestia és la cosa més menyspreuable.

Aquests documents que heu trobat els heu tirat a la claveguera. Retrats estimats a la claveguera! Notes per a escriure comedies, patinades de pols d'arxiu, a la claveguera! Cartes d'amics que lluiten al front, a la claveguera! I després hi hauràn higienistes que diuen que no tenim subsuelo? En tenim massa de subsuelo. O sinó que ho diguin els carteristes.

Heu perdut aquella tradició del lladre galant, del taruguista honrat, del carterista cavalleresc, que's quedava els quartos, naturalment, però que escrivia una lletra amable dient: «Aquí va la capsa». Heu degenerat a lladre-gots! Sou carn de cel·la cel·lular! Esteu perduts sense poesia! Sou persas! Ja no sou bandolers! No feu mal a la societat, feu fàstic! Sou homes fitxats! No sou grans artis-

GOIGS AL GLORIÓS SAN ANTONI

PATRO DE LES TROVALLES

*Oh, Sant Antoni gloriós,
a qui allà on sou amagades,
diu Jesus a cau d'orella,
les coses extravïades.
A vos ve eixa multitud,
retorneu-nos lo perdut!
Campaneta la ninc, ninc,
si la trobo ja la tinc!*

*Som minyons que per ser pobres
han tingut d'anà a soldats.
Retorneu-nos, Sant Antoni,
nostres dolces llibertats!
A vos ve eixa multitud,
retorneu-nos lo perdut!
Campaneta la ninc, ninc,
si la trobo ja la tinc!*

Qui

*Hem perdut al set i mig
i ens trobem en mil apuros.
Oh, gloriós Sant Antoni!
On podrem trobà aquells duros?
A vos ve eixa multitud,
retorneu-nos lo perdut!
Campaneta la ninc, ninc,
si la trobo ja la tinc!*

*Per la Creu ho prometeren,
i es burlen de lo jurat.
Sant Antoni, recordeu-los
lo que és l'honor militar!
A vos ve eixa multitud,
retorneu-nos lo perdut!
Campaneta la ninc, ninc,
si la trobo ja la tinc!*

*L'han fet batlle, l'han fet comte,
i en cap banda ho ha fet bé.
Sant Antoni, recordeu-li
que era passant d'En Carner!
A vos ve eixa multitud,
retorneu-nos lo perdut!
Campaneta la ninc, ninc,
si la trobo ja la tinc!*

*Per marit van oferir-se'ns
la promesa han oblidat;
retorneu-los-hi, Sant Antoni,
l'amor i la voluntat.
A vos ve eixa multitud,
retorneu-nos lo perdut!
Campaneta la ninc, ninc,
si la trobo ja la tinc!*

tes! Sou més destorb que perill! No sou ni dignes d'anar al patíbol! Se vos ha de treure a escupinades, i al... sub-suelo, a on tireu les carteres!

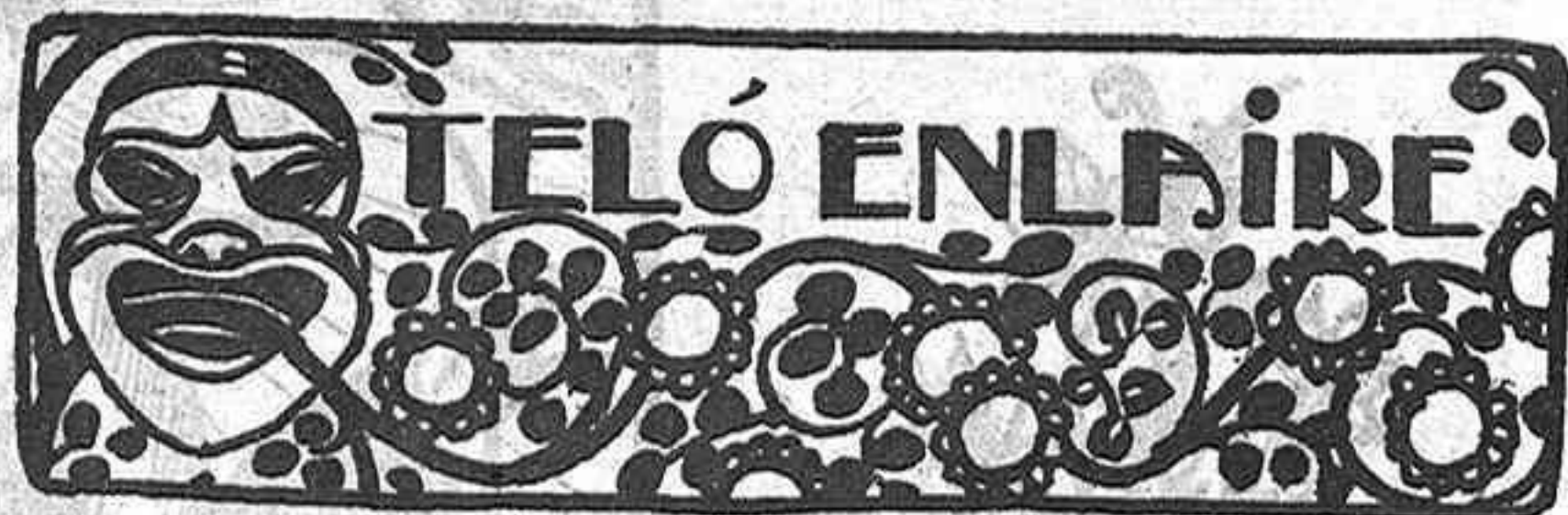
Si el robar del modo que robeu ho haveu après a les pel·lícules, valdria més que tanquessin els cines. En els bons temps on an el carterisme no hi havien entrat aquests perdularis que han degradat la professió, el substret molts cops rebia una carta un poc depressiva pel mateix substret, a on, a més de tornar-li els papers, se li acusava rebut, se li donaven bons consells i se'l tractava amb els miraments que's deuen tenir a tota persona que se li han escurat les butxaques; però avui en dia som en un temps que aviat no's podrà tractar ni amb lladres.

Avui qualsevol n'és de lladre. No hi ha escola, no hi ha instituts. El lladre avui és un aficionat, un graoner, un toca-campanes. S'han acabat aquelles costums de lladronar amb delicadesa, en que un se deixava robar de gust, que el robador deia al robat: «Dispensi!» i aquest contestava: «No hi ha de què! Faci el seu fet amb tal que no molesti.» S'ha anat acabant el classicisme. S'ha acabat tot, menys el robo.

I això no està bé, senyors carteristes. No n'hi ha prou amb nàixer-hi per un ofici. No n'hi ha prou de tenir facultats i ésser llarg de dits, a més de psicòleg, per conèixer els badocs d'una hora lluny. Tot requereix els seus estudis: urbanitat, decència, bones costums. No n'hi ha prou amb ésser quizenaris. S'han de freqüentar amb perseverança les Universitats de Figueres, d'Ocaña, de Tarragona, de tots els centres docents on s'ensenyin les bones formes de substracció pedagògica.

Vosaltres, els que haveu substret la cartera del Glosador, sou llestos, però sou uns salvatges. El Glosador vos menyspreua i vos envia a ésser lladregots de camí veinal, o de carretera. No sou dignes de treballar en una ciutat com Barcelona.

XARAU

En pocs dies, les dues companyies castellanes de més empenta que treballen actualment a Barcelona, la de la Bàrcena i la d'En Llano, ens han servit diverses estrenes, les quals ens serà impossible judicar detalladament, però hi direm la nostra en pocs mots per a que no sigui dit que deixem de remarcar-les.

La primera, o sia la del «Novedades», ha estrenat durant aqueixos dies una comedia italiana, ¡Adiós, juventud! que deixà del tot satisfeta a la concurrència, per tractar-se d'una obra còmic-sentimental molt ben construïda que serví d'extraordinari lluïment a la Bàrcena; i ens ha donat també la primera d'una joguina d'En Martínez Sierra, Para hacerse amar locamente, tres actes de comedia assainetada amb algunes escenes quelcom atrevides que el públic rebutjà ostensiblement, sense tenir en compte la pretèrita tasca literaria

L'HORA DEL TRÀNZIT

—Adeus!... Em moro!... Em moro!...
—Aconsol't, Pau,... més mala està Espanya.

—Dispensi, guardia... ¿Que'm sabria dir a on son els republicans d'acció?

ELS DEPORTS

La cursa de les *aigües minerals* (que tal deuria anomenar-se la Volta a Catalunya d'autos) ha donat com a resultat una veritable confusió entre els profans de l'art del volant.

Qui ha sigut el primer? Qui ha guanyat? Això es preguntaren tots els bons aimants de l'automòbil mirat a distancia. Però es veu que establir una classificació d'una prova tan mansoia costa més que rompre la neutralitat espanyola.

Aixís és que'ns trobem en que després d'un parell de dies d'haver-se acabat la cursa, encara no sabem qui l'ha guanyada. I lo que trigarà, mare de Déu! Al pas que van al R. A. C. de Catalunya, en totes llurs coses, els haurem d'anomenar aviat Reial Tortuga Club de Catalunya.

I lo que més ens agradaria saber és qui ha guanyat la Copa de l'aigua de Vilajuiga, de l'Imperial o del Vichy Català, que s'adjudicaren en la cursa. Suposem que amb aquestes copes hi deuràn acompanyar unes quantes ampolles d'aigua mineral. Altrament no hi veiem la punta. Es a dir, la punta sí. Es fer pagar copes an aquestes empreses a canvi de l'ànima.

Fou prova de regularitat i turisme. De recreio i de lluiement de quatre senyors acomodats, i d'altres, que sense ésser acomodats, se donaren el gran *pisto*. Total 27 autos sortits i 25 entrats sense averies, amb tranquil·litat i bons aliments.

—Les calors apreten com unes maleïdes. El futbol que ja deuria començar a plegar, està més enxiribat que mai. Hi han Copes *Catalunya Ssportiva*, Copes *Espanol* i altres que ens sembla que tindrem futbol per tot l'istiu i *algo más también*.

i artística de l'autor. No n'hi havia per a tant; i és molt sensible que els nostres *Tartufs* s'acostumin ara a picar de peus en el teatre, quan una obra no els agrada. Aqueix exercici de potes, als senyors *timoratos*, els estaria molt millor en un estable que no en una sala d'espectacles. Per a ahir estava anunciada la primera de l'arranjament shakespearíà *Domando la tarasca*.

L'altra companyia, la Plana-Llano, que exerceix al «Romea» amb molt bona acceptació per part dels sobirans espectadors, ha volgut afalagar-nos també amb unes quantes novetats: *Los hijos de Aragón*, una astracanada plena d'emboïcs (emboïcs militars, que sense ésser nous, fan esqueixar de riure); *El palacio de la marquesa*, d'En Testoni, amb xistos de casa, jòcs de paraula de moda i sortides de tò de tota mena, que va passar sense una gran gloria, però també sense cap dificultat; *La audaz aventura*, d'En Maristany, una comedia molt ben escrita, però a la qual manca veritat i naturalitat per a ésser viable; i *Los cuatro Robinsones*, obra de molta gresca, com filla que és de l'Alvarez i En Seca, els dos primers espases de la barrila.

Pot dir-se que el veritable èxit de tot això és degut a la interpretació excel·lent que hi donen els artistes, en particular per lo que toca a l'acurada tasca de la senyora Plana i del senyor Llano.

I preparem-nos per a la magna funció d'homenatge an En Santiago Rusiñol que tindrà lloc dilluns que vé al «Victoria». Serà d'homenatge a l'autor i a benefici de la «Casa de Familia» que dirigeix el benemèrit mossèn Pedregosa. Es representarà la famosa comedia *L'auca del senyor Esteve* (50 representacions!) amb una novetat que ha de cridar la atenció de tots els barcelonins. Imaginin-se que en els quadres de la *Muntanya Pelada* i de la *Processó de Corpus* hi pendrà part distingides personalitats literaries, polítiques, aristocràtiques, i del Comerç i la Banca de Barcelona. L'escenari s'omplirà de cares conegudes, de gents respectables que, per un dia i en honor d'En Rusiñol es presten a fer comedia amb l'esperança d'ésser aplaudides, anc que no sia sinó per l'adhesió a l'obra benèfica que la seva valiosa col·laboració entre els còmics representarà.

Tan extraordinaria és l'espectació que ha despertat l'anunci d'aqueix aconteximent, que a hores d'ara ja no queden localitats per a qui en vol.

L. L. L.

—Ara deus volguer una nola, veritat?..
—Ca, dona! Ara menos que mai. Que no has llegit que als soldats els doblaràn el sou?..

Un fotògraf se planyia l'altre dia de que les circumstancies no afavorien gens el seu ofici.

—Però home—li digueren—què tenen que veure els esdeveniments polítics amb la fotografia?

—Què tenen que veure? Com volen que's faci retratar la gent si no pot posar-se tranquila?

Diumenge passat hi hagué un partit *Español-Uni*, en el que'l primer li ficà al segon 7 goals, i no n'hi ficà més perquè els jugadors varen acabar les ganes. Però, vaja, allò ens feu l'efecte de quan un home grandessot pega a un de petit; la gent li diu: gran mal te'n fas de pegar a una criatura! Gran mal te'n fas *Español* de pegar a l'*Uni* amb un equip com el que presentares l'altre dia! Afigurin-se que han conquistat l'Alfred Massana (que ja ha canviat més samarretes que anys té) i an En Gràcia... i és clar, això no té cap gracia.

Per cert que demà passat hi haurà el partit *Uni-Inter*. Tots dos estàn empetats de punts en el campionat. El que perdi tornarà a segona categoria. Si l'*Uni* està fluix, l'*Inter* també. Guanyarà el qui tingui més entusiasme. Al *tanto*, nois, grocs i verds. Es l'*hora suprema*.

HIP

ESQUELLOTS

Ara tot seràn Juntas de Defensa.

Després de la dels militars, i en vista del seu èxit, s'han intentat ja les dels policíes i les dels empleats d'Hisenda.

I el poble... el veritable poble que no cobra del estat ¿quan pensa *defensar-se*?

Ja ho diu la dita: «sempre el sabater és el que va més mal calçat».

Deia l'altre dia *La Vanguardia* que probablement al «Liceo» actuarà la companyia de balls russos en la *tercera quincena* (!!) d'aquest mes. Bé és veritat que després afegia que potser s'obriria amb retràs.

I tal home! Vol callar!

En Rius i Rius, fou pendonista en la processó de la Barceloneta. Una mica més, no hi és a temps i s'hauria deslluït l'acte. Verament, hauria sigut una llàstima. L'Olèrdola és en la Barceloneta, pel Corpus, tant popular com a Berga «La Patum» (i que aquesta ens perdoni la comparança).

En Rius i Rius està molt satisfet de l'ovació que'ls catòlics li varen fer el dia de Corpus, per haver assistit a la processó.

Si realment aqueix fet l'omple de satisfacció és que el jove batlle no té gaire memoria.

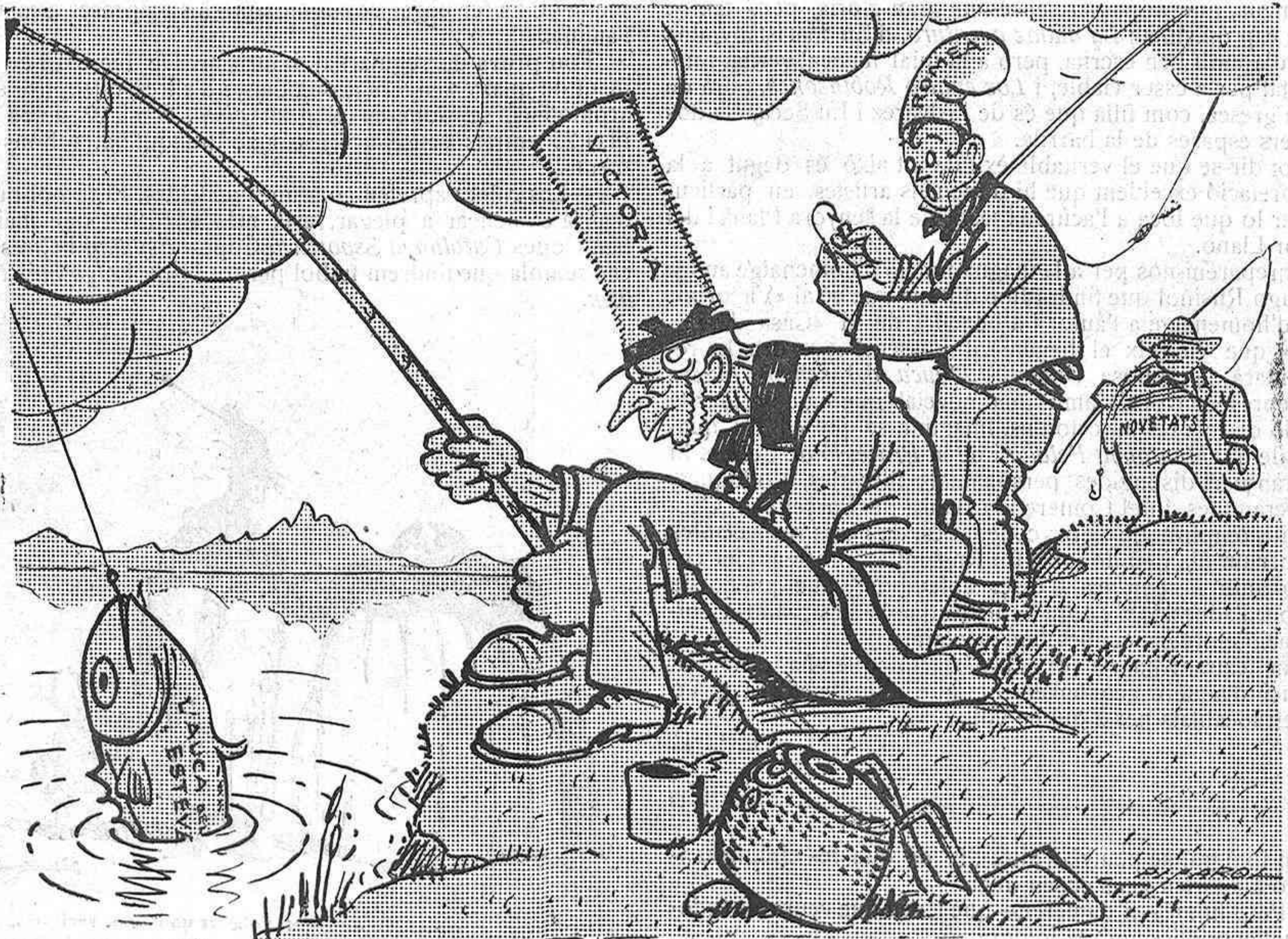
Que recordi que aquests mateixos catòlics són els que el van xiular i menaçar l'any passat per haver-se posat de costat del lliure trànzit el dia del Divendres Sant.

Però es veu que al home lo que li agrada, és distingir-se. Sigui amb xiulets, sigui amb aplaudiments, lo que vol és que's fixin amb ell.

Aquest galeot de les galeres germàniques que amb el nom de *El Dia Gráfico* patim a Barcelona, publicà l'altre dia un article que duia per títol *Trabajos de paz*.

¡Ah, ja entenc! Vol dir que no seria més exacte aquest altre: *Trabajos forzados*.

Si li pregunten an En Guillem, ja veuràn com diu que sí.

—Què?... pica, tan mateix?

—Per ara, pica. Però em temo que aviat serem més els pescadors que'ls peixos.

Benvingut!

El brillantíssim escriptor, mestre d'humoristes, Juli Camba, ha arribat a Barcelona.

Durant sa estada entre nosaltres, l'enginyós cronista rodamón se proposa estudiar als *senyors Esteves* barcelonins de la vora; estudis que's convertiràn aviat en saborosos articles plens de gracia i de original cop d'ull.

Que li sia ben dolç el seu sojorn al Pla de la Boqueria; veliaquí lo que li desitjem.

Aun no asamos...

El regidor senyor Calderó demana que's deixi córrer l'idea de aixecar el projectat monument d'En Pi i Margall al Passeig de Gracia.

Voleu dir que és el senyor Calderó qui ho demana?

No serà algun marquès clerical interessat, qui parla per boca del regidor?

Un diari ha dit que En Dato ha ofert la Alcaldía de Barcelona an En Pich. No sabem si aquest acceptarà i si quan se publiquin aquestes ratlles ja'l tindrem Alcalde. Però sospitem que no. En Pich està despitat perquè volia ésser Ministre de la Guerra. Paraula!

La Vanguardia (¡oh inagotable deu!) deia parlant de la processó de la Barceloneta que hi anaven nens i nenes representant personatges *bíblicos y sanos!* ¡Sanos! i abans havia dit que escassejaven més que altres anys.

Però ¿com estan a la Barceloneta? ¿Que no tenen higiene?

Els joves mauristes estan que trinen. Sembla que ja tenien coll avall la poma del poder. ¡I és clar, ara haver-la de vomitar els fa mal! An ells els fa mal i a nosaltres fàstic.

La campanya contra la germanofilia de *El Noticiero* va extenent-se.

Nostre confrare *El Diluvio* feia notar el solt que'l dilluns al vespre publicava aquesta *patúm* periodística amb una delatora intenció de policia analfabet, fent greus insinuacions que demanaven amb perversa intenció una nit de sang pels al·liadòfils.

Sortosament nosaltres estem en el secret del tal solt.

Aquell solt és fill del despit produït per les baixes d'anuncians que al fer-se càrrec de lo perillós que és protegir en aquests moments, encar que sigui d'una manera indirecta, a un diari tan descaradament germanòfil, deixaràn aviat que sols surtin en aquelles planes els telegrams de Nauen.

NOTES DE CASA:

De l'«Orfeó Gracienc» havem rebut una atenta invitació per als actes artístics que han de tenir lloc, durant aquest mes, en el seu hostatge social.

Moltes mercès.

Ens comunica la «Associació de Periodistes de Barcelona» que avui, tarde i nit, en el *Cine Doré* s'hi celebrarán

GREUS MOMENTS—Noticia de Madrid

«El malostar, la a'arma, el pesimismo, el trastorno son generales en España».

dues grans funcions artístiques extraordinaries a benefici de l'esmentada entitat.

El programa, segons se diu, és molt variat i consta de números importantíssims.

Tindrem *canari*.

De la raça que's perd.

Heu's aquí el títol d'un nou llibre d'En Juli Vallmitjana, que està a punt de publicar-se i que està cridat a obtindre un èxit sorollós.

Constituiràn el volum una serie de quadres gitanos, i ja sabem que aquesta especialitat és la que ha donat merescuda fama al autor de *Els zin-calós*.

Tot esperant els jueus que ens té promesos, vinguen *paiets*, i que sia l'enhonorabona!...

L'Adrià Gual mereix una felicitació.

Els gegants de Cà la Ciutat, dirigits per ell, estan molt bé, fan respecte, van luxosament vestits i fan honor al pare... que'ls ha parit.

Es veritat que varen caure quatre gotes el dia de l'estrena, però vaja, fou una estrena amb èxit i aviat va eixir un sol ben radiant.

Això vé a demostrar, en contra de les males volenses dels seus enemics, que no és pas En Gual qui fa ploure sinó algunes de les seves obres.

La proba és que els gegants i el cicle Molière s'han imposat a la malastrugancia.

Antoni López, editor — Rumb'a del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8

BARCELONA

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA D.^R. GRAU

ANEMIA, CLOROSIS, PALIDEZ,
DEBILIDAD, OPILACIÓN, ESTERILIDAD, DESGANA,
se curan rapidamente usando las célebres

PILDORAS RESTAURADORAS DE LA SALUD DE GONZALO FORMIGUERA

De venta en todas las principales farmacias y depósitos de específicos de España, América y Filipinas a 2'50 Ptas el frasco de 100 pildoras y 1'50 Ptas el de 50 pildoras. - Son falsificados los frascos que no digan GONZALO FORMIGUERA.

Depósito General - G. FORMIGUERA - Diputación, 304 - BARCELONA

PIDASE EN TODAS PARTES

LICOR BREA MÚNERA

CONTRA

- CATARROS
- TOSSES-BRONQUITIS
- EXPECTORACIONES
- ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL
- APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

BLOKS NOTES

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN :: Unió, 3
BARCELONA

ESTEVE RIERA Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 9 i 11

TELÈFON. A. 2766

BARCELONA

Refectarium

Brasserie

Pâtisserie

Grillerie

Rambles del Mig, 36-38

:: Telèfon A 4646 ::

MENSAJERO BARCELONÉS

ESCRITORI PÚBLIC

Repartiment de cartes, circulars, etcètera : S'admeten cartes en llista : Se posen al dia llibres de comers atrassats i s'arrangen tota mena de assumptes referents a comptabilitat

Plaça Beat Oriol, 10
Placeta del Pi, 10
Telèfon A 4499

NOTA.—Abonaments per a encàrregos per telèfon de dins i de fóra de la capital. Demàni-n-se detalls.

GUILLERMO PATTBERG

Importador de Maquinaria de toda clase, Hierro, etc. :: Fabricante de Guarniciones para Oardas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Pattberg Cortes, 649, ent.º BARCELONA

El millor remei per a curar el ESTRENYIMENT CRONIC

I evitar les seves fatals conseqüències és el

LAXOL AMARGOS

Preciós regulador de les funcions gastro-intestinals
Purgent vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Probau-lo i vos en convencereu
De venda en les principals farmacies

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS
Suerinos Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE

folleto explicativo. Muestras

a los señores médicos

Agte. gen.: S. NAVARRO

Rambles del Centro, 8 y 10-Barcelona

BAZAR DE LA UNIÓN

Unió, n.º 3. - BARCELONA

Utile per a escriptori
TINTES SUPERIORS

Parque de Barcelona

NOVES ATRACCIONS
DE GRAN ACCEPTACIÓ

Elegant centre de recreacions

Totes les nits, concerts
per la Banda Martinense

Gran Cassino - Esmerat servei de Cafè-Restaurant - Coberts de 5 a 7 ptes. - Balls moderns de Saló

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar n.º 2

TELÉFONO 4115

OBRA NOVA

PUBLICACIÓ OFICIAL

Ortografia Catalana

segons el sistema adoptat per

L'Institut d'Estudis Catalans

(Acentuació gràfica i ortografia de lletres)

Un follet de 24 planes

0'25 pessetes

Ja ha sortit la **COMEDIA**

d'En Santiago Rusiñol

L'auca del senyor Esteve

Edició popular

UNA pesseta

NOVEDADES

ELEFTHERIOS VENIZELOS

GRECIA ANTE LA GUERRA EUROPEA

Un tomo

3 pesetas

MARCELINO DOMINGO

EN ESTA HORA ÚNICA

Un tomo

3'50 pesetas

JUAN PUJOL

LA GUERRA

CUENTOS Y NARRACIONES

Un tomo

3'50 pesetas

EMILIO BOBADILLA (Fray Candil)

EN POS DE LA PAZ

Un tom

NOVELA

3 pesetas

EMILIO CARRERE

LA ROSA DEL ALBAICIN

Un tomo

NOVELA

3 pesetas

GAZIEL

DE PARÍS A MONASTIR

Un tomo

3'50 pesetas

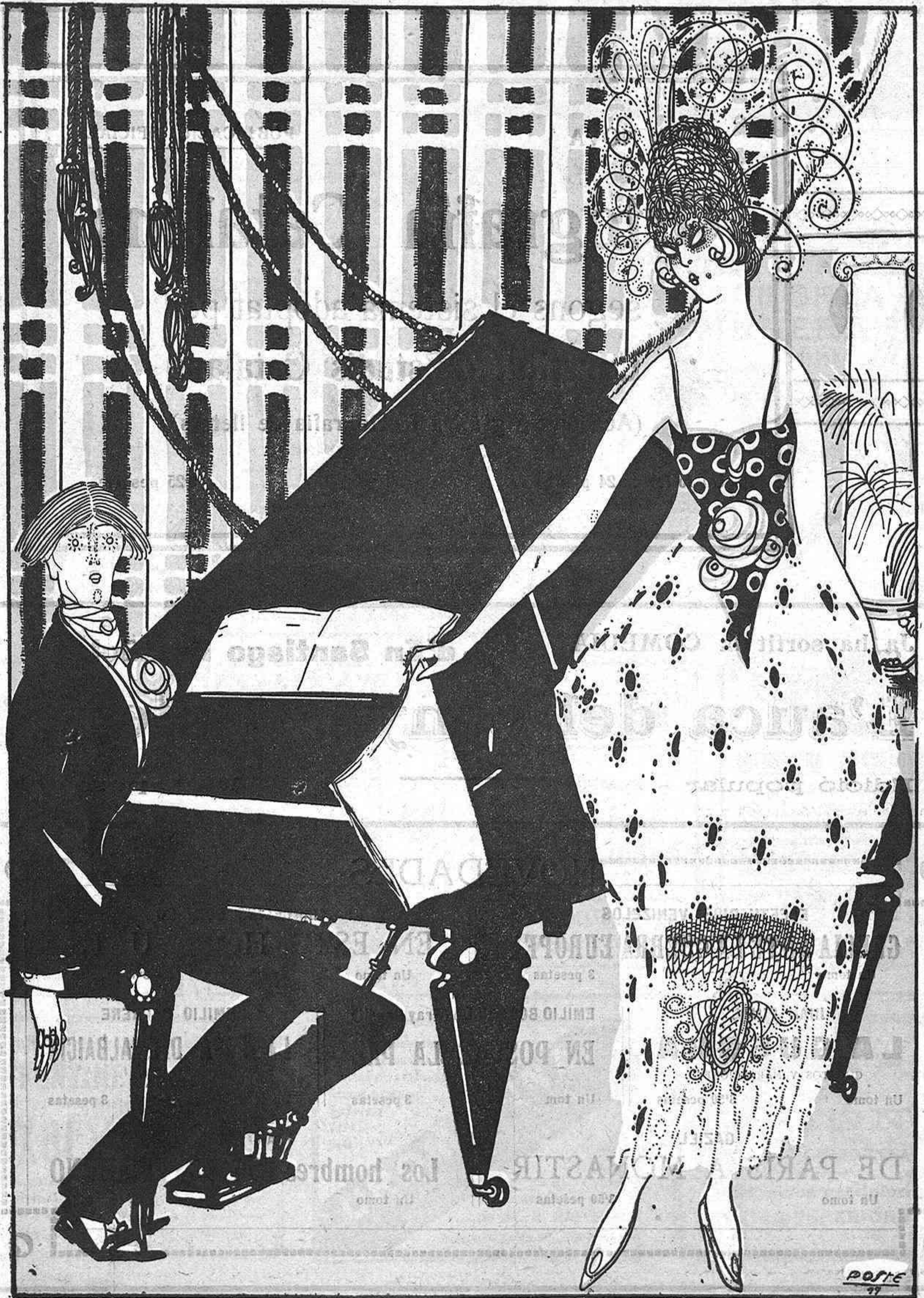
JUAN SOREL

Los hombres del 98, UNAMUNO

Un tomo

2 pesetas

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

AL CONCERT NACIONAL

—L'auditori està frisós. ¿Que't sembla que li canti?..
¿La Marsellesa? .
—Me vols creure a mi?... Canta-li les absoltes.